

ת"פ 50069/10/13 - ירון יוסף וורטהיים נגד מדינת ישראל - המרכז לגביית קנסות

בית משפט השלום באשדוד

ת"פ 50069-10-13 מע"מ אשדוד נ' וורטהיים (אסיר)
תיק חיצוני: 1212

מספר בקשה: 9

לפני כבוד השופט יהודה ליבליין

המבקש ירון יוסף וורטהיים (אסיר)

ע"י ב"כ עו"ד ש' ג'מיל

נגד

מדינת ישראל - המרכז לגביית קנסות

המשיבה

ע"י ב"כ מפרקליטות מחוז דרום

אזרחי

החלטה

1. לפני בקשת מר ירון יוסף וורטהיים (להלן - "**המבקש**"), לעיכוב ביצוע המאסר שהוטל עליו ביום 6.9.2020, וזאת עקב אי תשלום מלוא הקנס שהוטל עליו בהליך זה (להלן - "**מאסר חלף קנס**"), ולפריסת תשלום החוב שנותר לתשלומים.

רקע כללי

2. בכתב האישום נשוא הליך זה יוחסו למבקש עבירות רבות לפי חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1976.

לאחר שהמבקש הורשע בדיון, נגזר דינו ביום 15.3.2017, ובמסגרת גזר הדין הושתו עליו עונשים שונים, ובכללם קנס כספי בסכום של 60,000 ₪ או 6 חדשי מאסר תמורתו. נקבע, כי על המבקש לשלם את הקנס ב-20 תשלומים חדשיים שווים ורצופים, החל מחודש מאי 2017.

לאור בקשת המבקש, החליט המרכז לגביית אגרות, קנסות והוצאות (להלן - "**המרכז**"), ונקבע כי הנאשם יוכל לשלם הקנס ב-30 תשלומים שווים ורצופים, החל מחודש ספטמבר 2017.

3. עיון במערכת "נט המשפט" מעלה, כי הנאשם שילם על חשבון הקנס סכומים של 2,000 ₪ בתאריכים הבאים - 1.9.2017; 1.10.2017; 31.10.2017; 3.12.2017; 4.2.2018; 11.3.2018, ולאחר מכן חדל לשלם מבלי שהגיש כל בקשה או הודעה בעניין זה. בסך הכל שילם הנאשם עד כה סך כולל של 14,000 ₪.

4. משלא שולם הקנס במלואו, ניתן ביום 6.9.2020 צו למאסר המבקש, נשוא בקשה זו.

טיעוני המבקש

5. בבקשה נטען, כי המבקש שילם סכום של 14,000 ₪ מתוך הסכום שנפסק, אלא שבשל העובדה כי על-פי הנתען נקלע לקשיים כלכליים בשל מצב בריאותי, נמנע ממנו להמשיך ולעמוד בתשלומים. עוד נטען, כי בת זוגו נאבקת כיום במחלת הסרטן.

6. צוין, כי המבקש נמצא, לעת הגשת הבקשה, מאחורי סורג ובריח. הוסף, כי המבקש כבן 50 שנה, חולה ואב לקטין. עוד צוין כי מצבו הנפשי של המבקש קשה מאוד.

עמוד 1

7. נטען, כי העובדה לפיה שילם סכום של 14,000 ₪ מעידה על כך כי אינו מתחמק מחובתו לשלם את הקנס.
8. עוד נטען בבקשה, כי משפחתו, קשת היום, התגייסה על מנת לסייע בידו לשלם את הקנס, אך כרגע יכולה אחותו לשלם סכום של 500 ₪ למשך 6 חדשים, שאז יחזרו התשלומים לסכום של 2,000 ₪.
9. לסיכום נטען, כי הליך מאסר, הינו צעד כנגד חירותו של המבקש, ובהתאם באיזון בין זכות המבקש לחירותו ובין הזכות לתשלום הקנס, ברי כי עדיפה החלופה של קבלת תשלומים נמוכים יותר מאשר השהייה מאחורי סורג וברז.
10. לבקשה צורפו: מסמך הפניה לרופא קרדיולוג מיום 25.7.2019; סיכום ביקור אצל רופא קרדיולוג מיום 29.10.2019; סיכום מידע רפואי הנוגע לגב' ורטהיים אגנטה, כבת 80.

תגובת המשיבה

11. עמדת המשיבה היא כי דין הבקשה להידחות. נטען, כי הקנס הוטל על המבקש במסגרת הליך פלילי, ולמרות פריסת התשלום והפחתת ריביות ופיגורים, לא שולמו דרישות התשלום אשר נשלחו אליו.
12. לעניין בקשת המבקש לפריסת תשלום החוב, נטען כי שעה שחלף זמן רב ממועד גזר הדין, הסמכות לפריסת החוב נתונה למרכז לגביית קנסות, שכן הוא הגוף הייעודי המוסמך לכך.
13. המשיבה מציינת, כי כנגד המבקש פתוחים במרכז, נכון למועד הגשת התגובה, 14 תיקים. 5 תיקים בגין דוחות משטרה מסוג ברירת משפט שלא שולמו במועד, 8 תיקים בגין קנסות תעבורה ותיק אחד בגין אי תשלום קנס פלילי חלף מאסר, שהושת במסגרת הליך זה.
- עוד צויין, כי סך חובותיו של המבקש, לרבות פיגורים, עומד על 105,260 ₪, וכי החוב בתיק מושא הבקשה עוד על סכום של 82,128 ₪ כולל פיגורים. נטען, כי במסגרת ההליך דנן שולם על ידי המבקש סכום של 12,000 ₪ שקוזז מקרן הקנס, וסכום של 2,000 ₪ נוספים ששולמו באיחור נזקפו לטובת תוספת הפיגורים שנצברה למבקש.
14. לטענת המשיבה, ביום 25.7.2018 התקבלה במרכז לגביית קנסות בקשת החייב להסדר חוב בגין כלל חובותיו במרכז, לרבות תיק המאסר חלף קנס. בתאריך 29.7.2018 ניתנה החלטת הגורם המוסמך במרכז לפיה הוחלט לפטור את המבקש מתוספות הפיגורים שנוספו לקנס המקורי בסך של 19,850 ₪ ויתרת חובותיו במרכז, שעמדה על סכום של 69,188 ₪ נפרסה ל-48 תשלומים. עם זאת, החייב לא עמד בהסדר ולפיכך נמשכו הליכי הגבייה.
15. המשיבה המשיכה וטענה, כי לאחר שהמבקש לא פעל להסדרת חובותיו, הוטלו עליו עיקולים שונים, אשר לא הובילו לפירעון החוב. ביום 4.3.2020 נשלחה למבקש התראה בטרם הפקת פקודת מאסר, אשר נמסרה כדין לידי אחיו ביום 11.5.2020. משלא הגיע המבקש להסדר חוב, ולא פנה למרכז לגביית קנסות לאחר קבלת ההתראה, הופקה ביום 13.7.2020 פקודת מאסר, והועברה לבית משפט. הפקודה הוחזרה ביום 25.10.2020 כשהיא חתומה, ונשלחה לביצוע שירות בתי הסוהר.
16. על יסוד כל המפורט לעיל, עמדת המרכז לגביית קנסות היא כי דין הבקשה להידחות. זאת, מאחר שהמבקש לא פעל להסדיר את חובו על אף כלל הליכי הגבייה שפורטו.

תשובת המבקש

17. בתשובת המבקש נטען, כי הוא יושב מאחרי סורג וברז.
18. המבקש מציין, כי הוא מושך בקשתו בעניין פריסת תשלום החוב, וכי יגיש בקשתו בהתאם לדין.
19. המבקש טוען כי בית המשפט אינו נוטל סמכות ביחס לביטול צו המאסר, ובהקשר זה הוא חזר על טענותיו כפי

שהוצגו לעיל.

20. המבקש ממשיך וטוען, כי יש לו חובות בסכום של כ- 3,000,000 ₪, אולם הוא מתייחס לחוב הספציפי בגינו הוגשה פקודת המאסר.

21. לתשובת המבקש צורף מכתב בכתב יד, אשר על-פי הנטען נרשם על-ידי אחותו, ובו נרשם, כי היא מתחייבת לשלם את חובו של המבקש בתשלומים בגובה של 500 ₪ לחודש למשך חצי שנה, ולאחר מכן יועלה הסכום ל-2,000 ₪ לחודש. יצוין, כי החתימה על-גבי המכתב איננה מאומתת.

תגובה מטעם המשיבה

22. המשיבה שבה וטענה, כי החלטת המרכז לגביית קנסות בבקשת המבקש להסדר חוב ניתנה כבר בשנת 2018. עם זאת, ממועד זה ועד היום לא פנה המבקש בבקשה להסדר חוב עד אשר הוצאה לו פקודת מאסר. מודגש, כי בקשה זו הוגשה רק לאחר שפקודת המאסר האמורה הועברה לביצוע שירות בתי הסוהר.

23. המשיבה מציינת, כי גם בתשובתו לתגובה, לא צירף המבקש כל אסמכתא המעידה על מצבו הכלכלי, כפי שנטען בבקשתו.

דין והכרעה

24. לאור הודעתו של המבקש כי הוא מושך בקשתו בעניין פריסת החוב לתשלומים, נדרש אני לדון רק בבקשה הנוגעת לעיכוב ביצוע צו המאסר.

יצוין, כי עולה מהבקשה, כי המבקש כבר החל לרצות את תקופת המאסר חלף הקנס לאור הצו שניתן ביום 6.9.2020, ומכאן שבקשתו היא הלכה למעשה כי אורה על הפסקת ביצועו.

25. סעיף 71 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 אשר כותרתו: "מאסר במקום קנס" קובע כדלקמן:

"(א) בית המשפט הדן אדם לקנס, רשאי להטיל עליו מאסר עד שלוש שנים למקרה שהקנס כולו או מקצתו לא ישולם במועדו ובלבד שתקופת המאסר במקום קנס לא תעלה על תקופת המאסר הקבועה לעבירה שבשלה הוטל הקנס; נקבע לעבירה עונש קנס בלבד, או היתה העבירה של אחריות קפידה כאמור בסעיף 22(א) סיפה, לא תעלה תקופת המאסר במקום הקנס על שנה.
(ב) (בוטל).

(ג) נשא אדם מאסר לפי סעיף קטן (א), לא יחוייב בתשלום הקנס והתוספת; נשא חלק מתקופת המאסר, לא יחוייב בתשלום חלק הקנס היחסי לתקופה שנשא עליו מאסר, והתוספת שיהיה חייב בה תחושב לפי אותו חלק מן הקנס שלא נשא עליו מאסר.

(ד) הוטל מאסר לפי סעיף קטן (א) ולפני שנשתיימה תקופת המאסר שולם חלק מן הקנס תקוצר התקופה לפי היחס שבין הסכום ששולם לבין הקנס כולו.

(ה) מי שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס ישא אותו בנוסף לכל מאסר אחר, לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס אחר, בין שהמאסר האחר הוטל באותו משפט ובין שהוטל במשפט אחר, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת".

26. ניתן לראות, כי מלשון סעיף 71(ד) לחוק העונשין עולה, כי ככל שלאחר הפעלת המאסר חלף הקנס שולמו תשלומים נוספים על-ידי הנאשם, תקוצר תקופת המאסר, בהתאם ליחס בין התשלום לבין הקנס שהוטל. היות שכך, ככל שאכן יבוצעו הפקדות, כפי שמבטיח המבקש, אזי תקוצר תקופת מאסרו. נשאלת השאלה האם יש מקום לעכב את המשך ביצוע המאסר על מנת לאפשר למבקש לבצע מספר תשלומים בסכומים קטנים, ולאחר מכן להחזירו לתלם ביצוע התשלומים כפי שנקבעו על-ידי המרכז.

27. סוגייה זו נדונה בע"פ 4919/14 **אזולאי נ' מדינת ישראל** (6.3.2017), במסגרתו נקבע כי הסמכות להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר חלף הקנס, לאחר שנחתמה פקודת המאסר, נתונה לבית המשפט בלבד (ראו סעיף 37 לפסק הדין).

28. נקבע בפרשת **אזולאי הנ"ל**, כי ניתוח לשון סעיף 71(ד) לחוק העונשין, כמו גם תכליתו, תומכים במסקנה, שאין להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר חלף הקנס לאחר שהוחל בביצועו, ובלשון פסק הדין (ראו סעיפים 52 - 53):

"לשון סעיף 71 קובעת כי בית המשפט רשאי להטיל מח"ק מקום בו "הקנס כולו או מקצתו לא ישולם במועדו", מבלי להבחין בין הסיבות האפשריות לאי התשלום. אימוץ גישה הסניגוריה מעלה קושי עקרוני ומעשי. במישור העקרוני, הקנס והמאסר תחתיו משקף את חובו של הנידון לחברה, ולכן האינטרס הציבורי אינו מצדיק את השהיית ביצוע העונש, לאחר ששיקולי היכולת הכלכלית כבר נלקחו בחשבון בעת גזירת הדין. במישור המעשי, קיים חשש כי דחיית תשלומי הקנס או המאסר תחתיו עלולה לפגוע הלכה למעשה בתמריץ לתשלום הקנס ולרוקן את המח"ק מתוכנו.

כאמור, מטרתו העיקרית של המח"ק היא לגרום לחייב לשלם את הקנס. לא ניתן להתעלם מכך שהמח"ק הוא אמצעי עונשי חלופי לקנס שלא שולם, וכאמור, אין חולק כי הקנס כשלעצמו הוא אמצעי עונשי. תכליתו העונשית של המח"ק הוסקה מסעיפים 71(ג) ו-71(ד) ונדונה בעניין חכמי כאמור לעיל. לכך יש להוסיף כי המחוקק לא נתן בידי בית המשפט כלים לביטול עונש הקנס וגזירת עונש אחר תחתיו, כפי שעשה במקרים של הפרת צו שירות או צו מבחן (והשוו לסעיף 71ד לחוק העונשין שתוקן בעקבות דנ"פ 1558/03 מדינת ישראל נ' אסד, פ"ד נח(5) 547 (2004) וכן סעיפים 16 ו-20 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 המאפשרים לבית המשפט להשית עונש אחר תחת צו שהופר). כותרתו של סעיף 71 מלמדת כי העונש החלופי לקנס נקבע במועד מתן גזר הדין. מכאן, שכאשר בית המשפט הטיל עונש מח"ק, הוא בחר בחלופה עונשית לקנס העומדת בפני עצמה."

29. יחד עם זאת, בית המשפט העליון, בפסק דינו הנ"ל, לא שלל אפשרות זו באופן מוחלט, אלא קבע כי כאשר מבוקש עיכוב ביצוע עונש מאסר חלף קנס כאשר המבקש כבר החל בריצוי עונשו, נדרשים טעמים מיוחדים כדי להצדיק את קטיעת עונש המאסר (ראו בסעיף 60 לפסק הדין; וכן ראו ע"פ 5939/12 **פשקוב נ' מדינת ישראל**, (5.9.2012)). נקבע, כי בית המשפט יעתר לבקשה מסוג זה, כאשר:

"ייתכנו מצבים בהם נאשם שהושת עליו קנס ומח"ק, המותאם ליכולתו הכלכלית, יקלע לאחר גזר הדין למצוקה כלכלית. ככל שיוכיח נאשם תם לב בהתנהגותו ובמעשיו כי לא ניסיון לחמוק מהדין עומד מאחורי אי התשלום אלא היעדר יכולת אמיתית - שמקורה בנסיבות שלא עמדו בפני בית המשפט בעת שגזר את הדין, או בפני המרכז לגביית קנסות עת שקיבל ההחלטה על פריסת החוב - כך תיטה הכף לטובת פריסה מחודשת של התשלומים, ובמקרים המתאימים, לעיכוב ביצוע המאסר חלף הקנס עד לקבלת ההחלטה בעניינו. בהקשר זה ובהיקש להלכה לגבי עיכוב ביצוע עונש מאסר פלילי רגיל עד להכרעה בערעור, יידרשו טעמים מיוחדים כדי להצדיק את קטיעת העונש לאחר שהחל (ע"פ 5939/12 **פשקוב נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (5.9.2012))."

30. במקרה דנן, לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, **הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה לדחייה.**

31. תחילה יש לומר, כי מעיון בגזר הדין עולה, כי מצבו הכלכלי של המבקש עמד בפני בית המשפט עת גזר את הדין, כמו גם טענות אותן העלה המבקש ביחס למצב בריאותו.

32. הבקשה עצמה, לא רק שאיננה נתמכת בתצהיר ו/או במסמכים שיצביעו על כך שחל שינוי מהותי במצבו הכלכלי של המבקש, אלא שהעיון בבקשה מעלה שלא כלול בה כל מידע חדש הנוגע למצבו הכלכלי של הנאשם, ואשר בגינו נמנע ממנו לשלם את הקנס שהוטל עליו. הבקשה גם אינה כוללת מידע רפואי עדכני

- אשר יכולה להצביע על שינוי נסיבות מהותי, אשר יכול להוות טעם, ולו קלוש, לטענות המבקש.
33. יש לומר, כי על רקע האמור בגזר הדין והתנהלותו של המבקש במסגרת ההליך, מידת האמון שבית המשפט נותן לו היא נמוכה, ובפרט יוזכר כי נדרשו מאמצים לא מבוטלים על מנת להביא את המבקש על מנת להשלים את ההליך הפלילי.
34. לטענת המבקש, זוגתו חולה, אך לא צורף תיעוד רפואי התומך בטענה זו. המסמך הרפואי שצורף לבקשה הוא של אישה כבת 80 (ככל הנראה אימו של המבקש). יתרה מכך, אין כל הסבר בדבר הקשר בין המצב הרפואי הנטען, לכך שהמבקש לא עמד בתשלומי הקנס, ואף לא הגיש בקשה בעניין זה במועד.
35. גם למכתב שצורף לתשובת המבקש (לכאורה של אחות המבקש) אין לתת כל משקל. מעבר לעובדה כי אינו ערוך בצורת תצהיר מאושר כדיון, הוא אף אינו מכיל כל הסבר לסיבה בגינה נדרשת הפחתת גובה התשלום לתקופה של חצי שנה, והאפשרות להעלאת הסכום לאחר תקופה זו. גם אין כל הסבר מדוע לא עמד המבקש בתשלומים שנקבעו לו, **על יסוד בקשה שהוא עצמו הגיש.**
36. במצב דברים זה, הרי שלא מצאתי כי עלה בידי המבקש להצביע על קיומו של טעם מיוחד אשר יצדיק את קטיעת המאסר. יתרה מכך, משלא הוגשה כל בקשה עוד בחודש אפריל 2018 שעה שהמבקש חדל לשאת בתשלומים, אזי לא מתקיים במבקש תום הלב הנדרש.
- המבקש לא נתן הסבר של ממש מדוע נמנע מלשלם את הקנס עד כה, למעט טענותיו, שלא נתמכו בראיות של ממש בדבר מצבו הכלכלי והבריאותי.
37. לאור האמור לעיל, הבקשה נדחית.
38. המזכירות תודיע לצדדים.

ניתנה היום, י"ב טבת תשפ"א, 27 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.

יהודה ליבליין, שופט